cõtẽnendo:tñ preter oẽm cõtemptum peccat quis nõ obſer
uando legẽ.de peni.di.ij.ſciendum.Scđa ſolut.ꝙ papa ap
probauit tacẽdo mores eorum.no.bene hanc ſolu.ꝛ extẽden
do eam dic ꝙ ex quo illa lex non erat de neceſſitate ſalutis:ꝛ
nõ fuit recepta ab ipſis grecis per longa tempora:papa ſciẽ
4 te ꝛ trãſgredientes non puniente:illa lex non ligat eos.†Et
ex hoc nota pulcherrimum dictũ ꝙ vbicũqꝫ lex gñalis reci
pitur in vſu a certo genere perſonarũ ꝛ a certo non recipitur
nõ recipientes nõ peccant ſaltẽ poſt longa tempora .ad hoc
iiij.di.leges.ꝛ.c.erit autẽ lex.ſecus dic quando ĩ eodẽ genere
perſonarum maior pars recipit:nã tunc minor pars non vi
detur excuſabilis per taciturnitatem ſuperioris : ſed poteſt
habere locũ illud dictum:multa per patientiã tolerantur in
c.cum iamdudũ.de prebẽ.Ex his etiam collige aliud nota.
dictũ ꝙ etiã lex precepti tollitur ſi moribus vtentium non re
cipitur:licet aliud ſenſerit Hoſtie.in.c.j.de treug.ꝛ pace.ſed
intellige illud dictũ Hoſt.quando eſt lex precepti inducẽs ex
natura ſui peccatum ex contrauentione:vt quia concurrunt
cum lege diuina ſic videt̃ intelligere Innoc.in ru.de conſue.
Arbitror poſſe dari ꝛ aliam ſolu.ſatis no.iudicio meo.ꝛ vt
euitentur ſubterfugia.vt dicamus ꝙ papa etiã cum maiori
parte concilij non poterit indicere continẽtiam certo genere
perſonarũ poſt promotionẽ eis reſiſtentibus et reluctantibꝰ
quia continẽtia eſt res que põt perſuaderi:imperari autẽ nõ
xxxij.q.i.integritas.fuiſſet eñ indicere vitam valde arctio
rem ꝛ ſtrictiorem ipſis clericis ꝓmotis.cõtra nota.in.c.geſta
liiij.diſt.et in regula qđ oẽs tangit.de reg.iur.lib.vj.et tũc re
cte ſtat litera qđ eccleſia orientalis non admiſit ſeu emiſit vo
tum cõtinentie:qꝛ neqꝫ voluerũt ſe obligare huic voto neque
approbare legem cõcilij.vt in.c.nicena.ꝛ.c.aliter.xxxj.diſtin.
ꝛ ex hoc tollit̃ contrarium.¶ In gl.ij.no.bene hãc glo.vſque
ad fi.que quotidie allegatur in materia ſua ꝛ opi.Uin.hic po
5 ſita placet Gof.ꝛ mihi videtur veriſſima.¶ † Et ex hac op.
poteſt inferri ad deciſionẽ pluriũ.q.quarũ prima ad illã nũ
quid hodie eccleſia poſſit ſtatuere quod clericus poſſit cõtra
here matrimonium ſicut greci[a].credo qđ ſic.ꝛ in hoc indubi
tatum eſt apud me reſpectu eoꝝ qui nõ ſunt obligati ex voto
tacito vel expreſſo.ꝛ ſic intelligerẽ gl.in.c.que ad perpetuam.
xxv.q.j.ꝛ no.illam gloſſ.ſic intellectam.probo rõne.continen
tia non eſt in clericis ſecularibus de ſubſtantia ordinis vt di
cit Inno.in.c.placet.de cõuer.coniu.nec de iure diuino quia
alias greci peccarent nec excuſaret eos conſuetudo:quia illa
valet cõtra legem diuinã vt in.c.fi.de cõſue.ꝛ iſte de quo hic
querit̃ eſſe illegitimꝰ:quia foret contra legẽ diuinam genitꝰ:
ꝛ non ſolũ credo ptãtem ineſſe eccleſie hoc condendi:ſed cre
do ꝓ bono ꝛ ſalute animarũ ꝙ eſſet ſalubre ſtatutum vt volen
tes continere ꝛ magis mereri relinquere voluntati eorũ non
valentes aũt continere poſſint contrahere:quia experientia
docente contrarius prorſus effectus ſequit̃ ex illa lege cõtinẽ
tie cũ hodie non viuant ſpiritualiter nec ſint mundi:ſed ma
culant̃ illicito coitu cũ eorum grauiſſimo peccato:vbi cum
ꝓpria vxore eẽt caſtitas.vt.d.c.nicena.vnde deberet eccleſia
facere ſicut bonus medicus vt ſi medicina experientia docen
te potius officit ꝙ̃ proſit eã tollat.ꝛ vtinam idẽ eſſet in oĩbus
conſtitutionibus poſitiuis:vt ſaltem obligarent quo ad pe
nam et non quo ad culpam.nã ita creuerunt ſtatuta poſitiua
vt vix reperiantur aliqui qui non corruperint viã ſuã.Circa
ordinatos vero poteſt dici ꝙ in caſu quo tenetur ordinatus
ex voto expreſſo vel tacito papa non poteſt diſpenſare niſi ex
maxima ꝛ vrgẽti cauſa.quia votũ eſt de iure diuino et ſolum
debet cõmutari in maius bonũ.c.j.de voto.et de facili non re
peritur in hoĩe cõtinente maius bonũ:nam nuptie replent
terrã:virginitas paradiſum.cxxij.q.j.nuptie.ſicut in ſimili
dicimus nũquid papa poſſit diſpẽſare cum monacho vt con
b trahat matrimonium [b]de quo in regula ſemel deo.de re.iur.
lib.vj.in mer.dicam plene poſt gl.in.c.cũ ad monaſteriũ.de
ſta.regu.vbi vero tenetur duntaxat ex cõſtitutione eccleſie.vt
qꝛ erat iuris inſcius ꝛ expreſſe non nouit.tunc facilius papa
poſſet diſpenſare.ſic credo reducendã gloſ.in .c.de illo.xxxij.
diſtin.non tamẽ credo ꝙ ex facili cauſa poſſit diſpenſare licet
ſit ſtatutũ eccleſie:quoniã eſt diſpenſare contra ſtatutum vni
uerſalis eccleſie ſeu ſaltẽ decoloratur ſtatꝰ eccleſie:quo caſu
papa non diſpenſat.ſine maxima cauſa.vide pulchrum text.
j.q.vij.ꝛ ſi illa. Nicolaus abbas.

1 Clericus coniugatus non cogitur deferre tonſuram ni
ſi ſit beneficiatus.
2 Clericus per contractũ matrimonij non deſinit eſſe clericus.
Tonſura nõ eſt de ſubſtantia clericatus ſed eſt ſignum.
3 Clericus coniugatus ſi aliquo caſu gaudet priuilegio cle
ricali non gaudet niſi in duobus:videlicet quo ad forum in
criminibus ꝛ quo ad.c.ſi quis ſuadente diabolo.et tunc fert
tõſuram.6.
4 Clericus non incedendo in habitu ꝛ tonſura non perdit pri
uilegium clericale niſi poſt trinam monitionem.
5 In penalibus quod eſt diſpoſitum in caſu vero non extendit̃
ad caſum fictum:etiam ſi iſta duo aliquando reperiantur pa
rificata.
6 Clericus coniugatus an poſſit compelli ad portandum ton
ſuram.
7 Clericus coniugatus an poſſit obtinere beneficiũ eccleſiaſti
cum.
Laicus nõ põt habere beneficium eccleſiaſticum in titulum.
Eps nõ diſpenſat contra ius niſi in caſibus a iure expreſſis.
8 In materia diſpenſationis ꝛ ſic in materia exorbitanti nõ va a
let argumentum de permiſſis expreſſis ad nõ permiſſos etiã
minores.
9 Conſuetudo an introducatur per non vſum. b

1 IOannes. †Clericus coniugatus nõ be
neficiatus non cogitur defer
re tonſuram.hoc dicit. ¶ Primo ponitur cõque
ſtio.¶ Scđo pape diffinitio ibi:quoniam igitur.
¶ Caſus literalis.Quidã nomine Joannes in accolitatus
ordine conſtitutus:cõtraxit matrimoniũ cum quadã mulie
re dimiſſa tonſura:epiſcopus loci compellebat eũ portare tõ
ſuram clericalem:propter quod vxor ſcandalizabatur de con
ſuetudine tñ loci clerici non cõpellebantur inuiti portare co
ronam.¶ Unde iſte Joannes conqueſtus eſt domino Pa
pe.ſuper hoc reſcribit Papa epiſcopo dicens quod idem
clericus etiam tonſuratus nõ poteſt priuilegio clericali gau
dere.Unde mandat quatenus dictum Joannem ſuper tõſu
ratione huiuſmodi non moleſtet:dummodo nullũ beneficiũ
eccleſiaſticum recipiat ratione cuius debeat portare tonſurã:
quia huiuſmodi tonſura redundaret in opprobrium ordinis
clericalis cũ ipſum oporteat negotijs ſecularibus immiſceri.
Ber.¶ Primo not.qđ ordo accolitatus nõ habet annexũ
votũ continentie.eſt enim de minoribus ordinibus qui non
impediũt nec dirimunt matrimoniũ iam contractum ſecus
2 eſt in ſubdiaconatu ꝛ ſuperioribus: vt in.c.j.ſ.eo.¶ †Scđo
no.caſum in quo vere clericus non cogitur deferre tonſurã:
nam per contractum matrimonij non deſinit quis eſſe cleri
ricus:character enim ſemel habitus indelebilis eſt:vt no.in
c.degradatio.de pe.lib.vj.ꝛ ſuper rubrica.de bapti.ꝛ.ſ.eo.
ſuper rubr.nec tonſura eſt de ſubſtantia clericatus:eſt enim
quoddã ſignũ.vt.xij.qđ.j.duo ſunt genera.¶ Tertio no.qđ
ex nõ vſu quãqꝫ inducitur conſuetudo ſicut hic ex non delatio
ne tonſure.ꝛ de hoc.j.plene.Quarto not.clericum cõiugatũ
poſſe obtinere beneficium eccleſiaſticũ:qđ videtur contra.c.
ſane.ꝛ.c.qđ a te.ꝛ.c.diuerſis fallacijs.ſ.e.ſed dic vt.j.dicam.
¶ Ultimo no.ꝙ actus ĩhoneſte geſtus ab vno ex clericis re
dundat in vituperiũ totius ordinis clericalis.facit.c.ad ſup
3 plicationem.de renun.¶ †In gloſſ.j.in fin.primo pro intelle
ctu.c.ꝛ gloſ.eſt examinandũ an clericus coniugatus gaudeat
c aliquo priuilegio clericali[c] ꝛ concludit poſt Joã.and.qđ aut
matrimonium contractum per clericum tenuit aut fuit nul
lum impediente ſacro ordine.Primo caſu aut contraxit bi
gamiã:quia duxit ſucceſſiue duas vxores:vel contraxit cum
corrupta:ꝛ tũc perdit omne priuilegiũ clericale:imo cõpel
litur velit nolit dimitere tonſurã.c.j.de biga.lib.vj.aut non
cõtraxit bigamiam:ꝛ tunc ſi non incedit in habitu ꝛ tonſura
nullo priuilegio clericali gaudet:vt in.c.vnico.eo.ti.lib.vj.ſi
vero incedit in habitu ꝛ tonſura gaudet tñ duobus priuile
gijs primum in criminalibus quo ad forum ſcđm reſpectu
perſone quo ad canonẽ ſi quis ſuadente.xvij.q.iiij.reliqua
vero priuilegia eccleſiaſtica perdit ipo facto:vt.d.c.j.ꝛ ita li
mita iſtũ text.dum dicit ꝙ etiam tonſuratus gaudere priui
legio clericali non põt:debet eñ intelligi de reliquis priuile
gijs preter illa duo.ꝛ ad perdendum hec priuilegia nulla re
quiritur monitio ſed ſufficit ſolus contractus matrimonij.
4 nam contrario actu perduntur hec priuilegia.†ſecus eſt in c
his qui nõ cõtraxerunt matrimoniũ.lꝫ dimiſerint habitum
ꝛ tonſuram:non per hoc perdũt priuilegiũ clericale:niſi poſt
trinam monitionẽ quia nõ exercuerũt actum oĩno contrariũ
clericatui.ꝛ ſic intelligo iura allegata in prin.glo.pro cõtra c
rijs de hoc tamẽ vltimo dicẽdum vt pleniſſime dixi in.c.per
pendimus.de ſen.excõ.¶ Scđo caſu principali quando ma
trimoniũ non tenuit impediente ſacro ordine.dic qđ aut con
traxit de facto bigamiã:ꝛ efficit̃ indiſpẽſabilis quo ad exe
cutionem officij ꝓpter intentionẽ ſuam cum opere ſubſecu
to.c.nup.de biga.Sed putat hic Joan.an.ꝙ per hoc non p
dit priuilegium clericale:nam.c.j.de biga.libr.vj.denudans

fide catho.ꝛ and.
ſicul.late in rub.j.
de teſta.col.xviij.
Jo.bapti.de ſan
cto ſeueri.i.l.oẽs
ppl̃i.colũ.ij.ff.de
iuſti.ꝛ iur.ꝛ ꝙ te
ſtm̃ validũ ĩ loco
vbi fit ſit validũ
vbiqꝫ. vide late
Moder.i.l.ſi non
ſpãli.C. de teſta.
vbi Alex.
a ¶ Sicut greci.ad
de Alex.cõſil.ij.j.
lib.Serñ.
b ¶ Mr̃imonium.
dicas ꝙ papa pt
diſpẽſare ꝙ mo
nachus cõtrahat
matrimonium ex
cã:ne ſtirps nobi
lis dẽficiat ſine he
rede.ita Bald.in
l.ſi tibi filius.ĩ ſi.
ff.de adop.dixi la
tius.ſ.đ vit.ꝛ ho.
cle.in.c. clericus.
Aeneas de falco.
Antoniꝰ Frãciſ.
¶ Circa ħ qđ ħ
dr an monachus
poſſit diſpenſari
vt ꝯhat matrimo
niũ ꝓpter nobili
tatem familie aut
alia iuſta cauſa di
cas qđ papa non
facit de monacho
nõ monachum:vt
ꝑ gl.i.c.cũ ad mo
naſterium. de ſta.
mo.imo ſi mona
chus ꝯheret mr̃i
moniũ grauiter
punire t̃:vt in cle.
eos q.de conſan.ꝛ
affi.ꝛ hr̃ ꝑ Jo.de
imol.i.l.ſi qs poſt
habẽdos.in.§.ſi.
ff.de li.ꝛ poſthu.ꝛ
an poſſit puniri
pena corpali. vel
pecuniaria. vide
Bar.i.l.hos accu
ſare.i.§.ſi.de acc.
an aũt poſſit cum
eo diſpẽſari ꝑ pa
pã vt poſſit ꝯhe
re ex cã de qua hic
dicas ꝙ ſic dum
mõ ſuſcepta prole
redeat ad mona
ſterium.vt per.d.
Ant.Jmol.ꝛ do.
Car.in palle.c.cũ
ad monaſterium.
de ſta.mona.
c ¶ Priuilegio cle
ricali.Adde La
pum alle.xlj.
Sebaſti.Sapia.
c ¶ Clericali.Uiđ
Lapum allegat.
cxviij.col.ſi.quã
allegat Feli.in.c.
eccleſia ſctẽ Ma
rie.in.xvij.qđ.ſ.đ
conſtitu.